

HAGERI KIRIK

EELK Hageri Lambertuse koguduse infoleht, detsember 2014, nr. 22

Lehes:

Teile

Persoon - Arne Mänd

Hageri palvemaja restaureerimisest

Liturgilised gobeläänid on valmis

Intervjuu Ehalill Hallistega

Paarisuhte ehituskivid

Aarete jahil

Immaanuel

Ülistus

Pidu, pidu - laulupidu

Koguduse teise poolaasta kroonika 2014

Teated

Hageri kiriku liturgiliste gobeläänide õnnistamine

Foto: Arne Mänd

Teile

“ma kuulutan suurt rõõmu, mis saab osaks kogu rahvale” Lk 2, 10

Jõuluevangeelium ei ole ainult ajalooline jutustus, see on ka antud kingitus.

Martin Luther hoiatab piiblitlugude lugemise juures, et me ei saa lasta end lugudest ainult tundeliselt liigutada, need on mõeldud vastuvõtmiseks ja jagamiseks.

On lausa ehmata, kui palju on Luuka evangeeliumis saajaile ja vastuvõtjaile viitavaid -le lõpulisid käändeid. Grammatilistele vormidele me ei pööra piiblit lugedes tavaliselt eriti suurt tähelepanu. Olen ka ise nendest sageli mööda libisenud. Samas on see varjatud maailm oma olulise sõnumiga.

Ingel ütles karjastele: “... ma kuulutan teile suurt rõõmu ...” ja jätkas “teile on täna sündinud Taaveti linnas Päästja, kes on Issand Kristus” ning hetk hiljem: “See on teile tunnusmäheks: te leiate lapsukese mähitud ja söimes magavat”. Järjestikku on kolm teile-sõna. Kas see on juhuslik? Mida sellega tahetakse rõhutada?

Meie, teie, nemad on grammatikas isikulised asesõnad. Evangeeliumis kasutatakse neid sõnu täiesti teadlikult ja sihhipäraselt.

Kõigepealt need rõhutavad, et juttu on inimesi isiklikult puudutavatest asjadest. Evangeelium on antud inimestele, kellel on nimi. Maarjat ja Joosepit tunneme nimepidi, teistest teame ainult, et ka nemad olid. Teie, meie, nemad. Jõulud on sind ja mind, teid ja meid puudutav sündmus.

Teiseks, nende sõnade ja -le käändelõppudega väljendatakse, et inimestele tõepoolest antakse midagi. Jõuluvana kingikotis võib olla pakikestele kirjutatud: Triinule, Taavile, emale, ... - vahest ka isale. Jõulud on kingituste vastuvõtmise aeg.

Viimselt matkime me oma kingitustega aga Jumala kinki. Jumal on see, kes ütleb “teile” ja on seejuures andja. Tema annab sõnale tähenduse.

Kolmandaks, kui minule/meile on kingitus tehtud, on see minu/meie oma. Karjased muutuvad sõnumit kuuldes korraka selle sõnumi omanikeks ja osalisteks. Nad ütlesid üksteisele: “Läki nüüd Petlemma, et näha saada seda, mis on sündinud, mis Issand on teatanud meile!” Kingitus pani kingituse vastuvõtjad tegutsema. Rõõm algas sellest hetkest, kui nad märkasid, et neile on midagi kingitud. Ka teistele tehtud kingitused teevad rõõmu, aga kingituse saamine on alati palju vahetum.

Neljandaks, jõulurõõmu antakse ka neile. Tähendab teistelegi, kui sinule ja minule. Jõulud ei ole ainult väljavalitute pühad. Need kuuluvad kogu rahvale. Eksivad need, kes ütlevad, et usk on individuaalne. Jõulude olemuslik sõnum on ühendav, mitte lahutav. Selle sõnumi osalised on kõik inimesed, kogu rahvas. Inimene saab küll ka üksik, ühe osana rahvast, jõulurõõmu mõista ja vastu võtta, aga olemuslikult on see sotsiaalne. See on kingitus.

Inimesed, kes on kogenud Jumala headust, annavad seda ühel või teisel viisil paratamatult edasi. Teie/meie koht jõuluimes on olulise tähtsusega.

Õnnistatud jõuluaega,

Jüri Vallsalu

Foto: Taavo Raun

Persoon - ARNE MÄND

20. oktoobril tähistas Arne Mänd oma 70. sünnipäeva. Lõikustänupühal andis peapiiskop Andres Pöder talle üle EELK Teeneteristi III järgu ordeni.

Millisest kodust oled pärit? Kuidas möödus Sinu lapsepõlv?

Olen pärit kristlikust kodust, minu isa ja ema olid Hageri koguduse liikmed ning tõsiusklikud inimesed. Koduks oli vana talumaja Kadaka külas rehetoa, kahe kambri ning rehealusega. Rehetoas oli suur reheahi, mida tavaliselt köeti hagudega. Hagu valmistati võsast ja puuokstest ning seoti siis kokku haokubudeks, mis pärast haopinus kuivamist kütteks sobisid. Ahjupuid kasutati vaid nn leivateo päevadel. Siis valmistas vanaema leivaastjas leivataigna, millest vormis leivapätsid, mis siis värsked kapsalehe peal ahju rändasid. Kui kaua need pätsid ahjus küpsesid, enam ei mäleta, kuid seda lõhna ja maitset, mis kuumadel ahjust välja tulnud leibadel oli, mäletan siiani. Ja kui seda leiba värsked kooritud hapupiimaga süüa sai, siis kuninglikumat einet ei osanud ette kujutada.

Meie pere elas suhteliselt vaeselt – talu suurus oli vaid kaheksa hektarit, millest kolm hektarit oli suurte rändrahnudega kaetud põllumaa. Ülejääv maa oli heina- ja karjamaa. Ema pidas kuni kolhooside moodustamiseni peaaegu üksi talu üleväl, isa käis riigitööl.

Lapsepõlv kuni koolini möödus põhiliselt õega ja naabri- jaaniga mängides. Naabrite maja taga oli rabast lõigatud turbapätsidest laotud turbaaun, millesse meie uuristasime nn „mättaanni“, mis oli meie mängukodu ja kus veetsime sageli pikad päevad.

Kui olin 9-aastane, haigestus ema lastehalvatustõppe ja viibis pikki perioode haiglas. Laste ja iseendaga tuli isal siis üksi hakkama saada. Pärast mõningast paranemist asus ema tööle „Vambola“ kolhoosi arvestajana. Kuna pidasime ka loomi ning vanemad olid pikad päevad tööl, oli minu ülesanne koolist tulles lehm ära lüpsta ja seale süüa anda. Kooliajal käisin suvevaheajal tööl kolhoosis, algul loorehal heina riisumas, keskkooliajal aga nn „protsendiheina“ rõuku panemas, traktoristina kartuleid muldamas, heina niitmas, viljapõldudel keemilist umbrohutõrjet tegemas. „Protsendihein“ oli niisugune kaup, kus igast kümnest heinarõugust sai kaks töötasuks endale. Nii sai varutud kogu talvine hein oma lehmale.

Milline oli Sinu haridustee?

Kooli läksin 1952. aastal tollaegsesse Kohila 7-klassilisse kooli, mis asus Tohisoo mõisas. See kool muudeti hiljem keskkooliks ning 1963. aastal lõpetasin juba Kohila Keskkooli. Sama aasta septembris astusin Tallinna Pedagoogilise Instituuti füüsika ja üldtehniliste distsipliinide erialale. Tehnika on mind juba lapsepõlvest peale huvitanud, mäletan, et olen kunagi tahtnud saada rongijuhiks või lenduriks... Samal sügisel tuli aga ülikoolist lahkuda aega teenima

Nõukogude armeesse. Nii tuli veeta vaimselt üsna kurnav aeg Groznõis õhutõrje diviisi sidesõlmes radistina. Vaimselt kurnav sellepärast, et iga teine öö (13 tundi järjest) tuli veeta raadiovastuvõtja juures, kõrvaklapid peas ja tähele panna iga „piiksu“ mis sealt tuleb. Kui juhtus, et midagi „maha magasid“, järgnes karistus, sest meie töö rahuajal ei erinenud sisuliselt millegi poolest tegutsemisest sõjaolukorras, sest lendasid ju reaalsed lennukid, millede kohta tuli vastu võtta ja edastada reaalselt teavet.

Pärast kolmeaastast väeteenistust sain õpinguid jätkata samas instituudis, mille lõpetasin 1971. aastal.

Oled elukutselt füüsikaõpetaja. Kuidas tuli eriala valik? Kes või mis mõjutas Sind sellist valikut tegema? On Sul olnud eeskujusid ja/või õpetajaid, keda eriliselt meenutad?

Eriala valiku põhjustajaid on olnud kaks. Esiteks juba nimetatud tehnikahuvi. Teiseks minu keskkooliaegne füüsikaõpetaja Endel Mälgi, kes mulle peaaegu iidoliks oli ja kelle sarnaseks tahtsin saada. Tehnikaeriala oleksin võinud õppida ka TPI-s (Tallinna Polütehniline Instituut, praegune Tehnikaülikool, toim.), kuid sinna oli noormeeste hulgas armeeteenistuse hirmu pärast väga tugev konkurss. Nimelt ei võetud TPI üliõpilasi armeesse. Kartsin, et ma ei saa sinna sisse. Olen oma valikuga siiski rahul, sest mu töö elab edasi väga paljudes mu õpilastes, keda loodusseaduste tundmine on elus palju aidanud ja ehk õnnetuid olukordi vältida võimaldanud.

Kuidas ja millal sidusid end Hageri kogudusega?

Eks kirikus sai käidud juba lapsepõlves, kuid mitte väga tihti, sest kirikutee oli väga pikk ja liiklusvahendiks oli ema-isa jalgratas. Mäletan, et isa ehitas jalgratta pulga peale laia laua, mille peal istumine lapsel talutavam oli. Aga siiski olid sellised pulgapealsed pikad sõidud üsna raskesti talutavad. Tallinnas õppides käisin sealsetes kirikutes. Huvitav episood oli, kui ateismi (oli selline kursus ülikooli õppekavas) õppejõud viis meie õpperühma Tallinna Toomkirikusse selgitamaks, millise „mõttetü jamaga“ seal tegeldakse. Tallinnas liitusin ka Usuteaduse Instituudi õppekooriga, kust leidsin, nagu mitmed teisedki tollaegsed noored, oma abikaasa Mai. Hageri kogudusse pääsesin tõsisemalt alles pärast ülikooli lõpetamist ning abiellumist, asudes tööle kodukohta, Kohila Keskkooli.

Osaled ja teenid mitmetes ülesannetes – jutlustajana, koorilauljana jne. Mida see Sinu jaoks tähendab?

Jah, eks ameteid on ja võib koguduses mitu olla, kuid eesmärk on üks – teenida Jumalat ja ligimest. Nimetus „jutlustaja“ riivab alati veidi mu kõrva. Pole ma ju mingi suurem jutlustaja kui teised mu vennad koguduses. See „silt“ tekkis

minu külge pärast Hageri palvemaja vanema venna Voldemar Ramleri igavikku kutsumist, kui nõukogude võim nõudis, et keegi peab palvemajas „boss“ olema, kelle käest vajadusel aru pärida. Miskipärast jäi Paul Saare pilk minu peale. Puiklesin küll vastu nagu oskasin, kuid peagi tuli Paul valmistehtud paberitega ja minu osaks jäi vaid allkiri anda. Nõnda oligi asi (formaalselt) tehtud. Tegelikult vaevab see „tiitel“ mind kogu aeg, sest ma ei oska olla jutlustaja.

Kas kirikuga seotus on mõjutanud töösuhteid (pidades eriti silmas nõukogude aega)?

Otseseid ütlemisi pole eriti olnud. Kaudseid vihjeid siiski oli. Õpetaja töö oli nõukogude ajal ju väga ideoloogilise suunitlusega. Hiljem olen kuulnud, et ennast Kohila kooli 1971. aastal tööle pakkudes oli olnud küll võõristavaid pilke. Mäletan, et käisime Maiga isegi Kehtna Põllumajandustehnikumis kohta vaatamas (mis mulle isegi rohkem oleks meeldinud). Kohilasse pääsemise suureks eeliseks oli aga, et ma ei vajanud elukohta, millega töökoht oli kohustatud noort spetsialisti varustama. Nii saingi oma kodukooli tööle. Kuid mingid hõõrumised minu „väärsideoloogia“ pärast juhtkonnas ikka käisid ning pärast kolmeaastast sundaega otsustasin ise lahkuda, koolis jäin tööle vaid kohakaasluse alusel (6-8 õppetundi nädalas). 1989. aastal, kui tuuled juba soojemast suunast puhusid, kutsus sama kool mind ise tagasi ja pakkus lisaks veel „kõigi mugavustega“ kolmetoalise korteri, nagu tol ajal nimetati.

Mida arvad kristlaseks olemisest?

See on eriline olek, mille sarnast teist ei ole. See on võrreldav lapse turvatundega, kes käib oma targa ja tugeva isa kõrval, keda keegi võita ei suuda. See tähendab kõiges ja jäägitult usalduda oma Loojale. Tema poolt on kõik tehtud inimese pääsemiseks kurja ja igavese hukatuse käest. Aga see üksi ei päästa inimest. Inimene peab ka omalt poolt midagi tegema.

Selleks on inimese usk Jumalasse. Jumal, kes kõike suudab, ei suuda ühte asja – päästa inimest, kui see seda ise ei taha. Oma päästeplaani elluviimiseks jagab ta inimesele sageli rohkem armu, kui me seda tähelegi panna ja mõista suudame. Õilsa eesmärgi nimel oleme vahel ka mõne vitsahoobi ära teeninud.

Mida mõtled sellest ajast, milles täna elame?

Aeg on nagu ta alati on olnud – voolab ühtlase joana tulevikust minevikku. Nende kahe ajamääruse vahele jääb tibatilluke hetk, mida nimetame olevikuks. Kogu loodu, ja sealhulgas inimene, saab aega vaid täita. Mida praegusest ajast arvata? Ega siin midagi uut ega originaalset arvata polegi. Tark Koguja nimetab paljusid olukordi ja tegevusi, milledele on antud oma aeg – eks see ole meiegi juures nii. Vene nõukogude kirjanik Nikolai Ostrovski laseb oma romaani „Kuidas karastus teras“ peategelasel Pavel Kortšaginil ütelda kuldsed sõnad: „elu tuleb elada nii, et hiljem ei oleks piinavalt valus asjatult elatud aastate pärast!“ Inimkonna sotsiaalsed ja materiaalsed võimalused on aegade jooksul tohutult muutunud, kuid inimene ise kahjuks oluliselt mitte. Sellepärast kehtivad ka tänapäeva kohta samad sõnad, millega apostel Paulus iseloomustab lõpuaegu 2.Tim 3:1-4: „Inimesed on siis enesearmastajad, rahaahned,

hooplejad, ülbed, teotajad, sõnakuulmatud, tänamatud, õelad, südametud, leppimatud, laimajad, pillajad, toored, petturid, sõgedad, lõbuarmastajad...“ See on üürike aeg, mis saatanale on antud. Apostel Paulus õpetab meid elama selles ajas nõnda: Rm 13:12: „Heitkem enestest ära pimeduse teod ja varustagem valguse relvadega. Elagem ausasti nagu päeva ajal!“ Ja veel: „Ärge muganduge praeguse aja järgi“.

Milline roll on Sinu elus abielul ja perekonnal?

1.Ms 1:12: „Ja Jumal lõi inimese oma näo järele, ...ta lõi tema meheks ja naiseks“. Abielu? Irvhambad küsivad: kas inimesel on kaks elu, millest üks on päriselu ja teine abielu? Abielu on mehe ja naise kooselu, kus kummalgi on oma rollid ja ülesanded, milledest osa on nn soospetsiifilised, teised aga mitte. Näiteks nõusid pesta, tube koristada, poes käia, isegi toitu valmistada võivad mõlemad abikaasad, sõltumata nende soost. Kahjuks tahetakse viimase aja seadustes abielu ja perekonna mõisted laostada, kõlvatustele anda seaduse kaitse ja kuju.

Minu jaoks tähendab abielu niisugust elu, kus mees ja naine on perekonnas teineteisele täienduseks ja toeks – milles ühel jääb puudu, seda täiendab teine. Nii on mõlemad pooled rahul, kõik tööd ja toimetused saavad tehtud. Teiselt poolt peab abikaasale jätma ka oma võimalused tegelda sellega, mis vaid teda huvitab. Oma abikaasas hindan kõige enam kolme joont: rahulikkust, kannatlikkust minuga ja optimismi. Kui mina millegi peale ärritun, laseb tema selle sellesse sekkumata rahulikult mööda minna. Ja lähebki mööda – ning päris kiiresti. Kui mina oma tervisehädasid kurdan, lohutab tema optimismiga. Õnneks on tal enamasti õigus. Ja veel on ta mulle „sekretäriks“, vajalike asjade ja ürituste meelespidajaks.

Normaalsesse perekonda kuuluvad kindlasti ka lapsed, kelledel on samuti oma õigused ja kohustused. Oleme oma eeskujuga lapsi õpetanud oma õigusi ja kohustusi mõistma ning neid ellu rakendama. Meie peres on kolm last ja kaheksa toredat ja tublit lapselast. Perekonnad loovad põlvkondade järjepidevuse.

Mis tähendus on Sinu jaoks Hageri kogudusel? Millega oled rahul? Mida peaks muutma?

Kogudus on kristlasele vaimulikuks koduks, nõnda ka Hageri kogudus minule. Kodu on aga selline koht, kuhu tahetakse alati tulla. Tööpoolest, Hageri kirik on koht, kuhu tahan tõesti igal võimalusel tulla, selle jaoks midagi head ära teha. Kahjuks on vahel ka nii, et vaim on valmis head tegema, aga liha on nõder. Hea on tulla igal pühapäeval oma kodukirikusse, saada õpetust jutlusest, kohtuda palves Jumalaga, saada osa armulaua sakramendist, jagada rõõme ja muresid teiste koguduseliikmetega...

Millega rahul olla? Kõige sellega, mis ja kes meil on: soe ja korras kirik, kiriku ümbrus, kogudusemaja, tubli aktiiv ja tublid töötegijad. Mida peaks muutma? Õnneks on see põhiline, mida peaks muutma, juba muudetud. Suurimaks ja seni lahendamata probleemiks pean vaimuliku töö puudumist väljaspool kirikut.

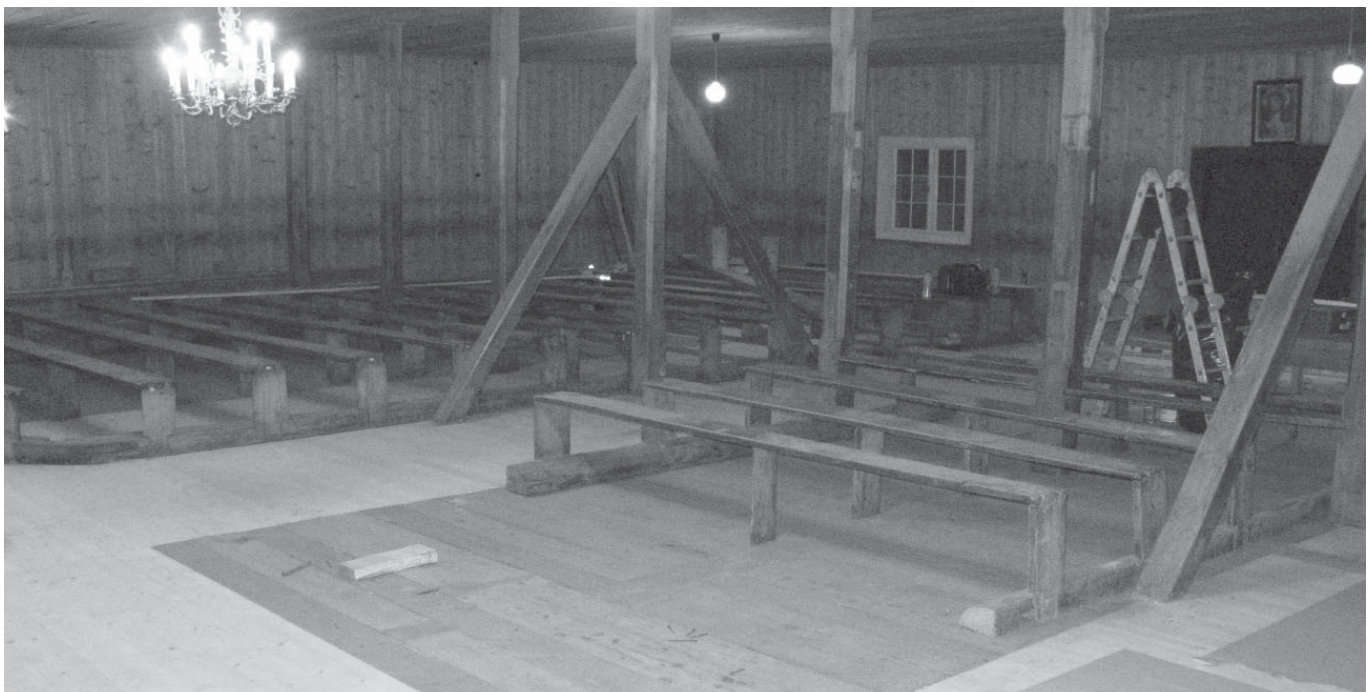
Käesoleval aastal tunnustati Sind EELK Teeneteristi III järgu ordeniga. Milliseid mõtteid ja tundeid see Sinus tekitas? Mida see Sinu jaoks tähendab?

Esimene mõte, mis selle teate saamisel tekkis, oli, et keegi on kusagil teinud vea, või vähemalt nimega eksinud. Küsin endalt senimaani – mille eest? Autasu peab ju millegagi ära teenima? Kas selle eest, et pühapäeviti kirikus käin, kas selle eest, et mõnel pühapäeval lauluraamatuid jagan või leksioone loen, et koguduse nõukogusse kuulun ja kunagi ka juhatuses tegev olnud...? Ei, parem on loobuda endale selliste küsimuste esitamisest, küll targemad teavad paremini. Hea meel on muidugi, kui minusugust väikest venda nii kõrgelt ja kaugelt tähele pannakse. Võtan seda kui lapsele tehtud paid: oled tubli olnud, jätkka samal viisil. Niisugune tunne on mõnus ja südantsoojendav.

Kui vaatad möödunud 70-le aastale, siis mida tunned, millest mõtled, mida eriliselt meenutad?

Kõigepealt on need aastad täis Jumala armu ja halastust. Olen tundnud end Jumala pailapsena, kes mind kätel on kandnud ja keda ta eriliselt karistanud ei ole. Väga tänulik olen ka oma usklitele vanematele, kes mind lapsest peale on Jumala juurde toonud ja palvekätel kandnud. Pühakirja järgi peaks nüüdseks elutöö tehtud olema, jääb vaid kojukutset oodata. Tagasi vaadates polegi nagu eriliselt maailma parandava teoga hakkama saanud. Aga ega meil polegi vaja oma tegudega kiidelda, Jumala arm on see, mis meid kõiki hoiab, kaitseb ja päästab.

Intervjueeris: Aivi Sepp

Hageri palvemaja restaureerimisest

Regina Sullakatko

Täna jagan ma teiega oma suurt rõõmu, kui ka muret ja lootust.

Hageris asuv Mäeküla palvemaja saab peagi 200 aastaseks. Kuigi jah, eks neid valmimisaasta erinevaid versioone on päris palju. Hetkel lähtun Vennastekoguduse arhiivi andmetest Herrnhutis, kus on kirjas, et Hageri Mäeküla palvemaja valmis 1818. aastal. Ütleme nii, et see on palvemaja sünnitunnistus. Aga ma ei taha sugugi vaielda, kui kellelgi on mingid teised andmed.

Minu suur rõõm on see, et hoolimata möödunud segastest (nõukogude) aegadest on alles nii väärikas vanuses palvemaja. Muidugi on ta räsida saanud. Tänu Agu Kaljuste ennastsalgavale tööle on likvideeritud avariihohtlikud olukorrad, mis oleksid võinud hoonele saatuslikuks

saada. Jõudumööda oleme alustanud ka palvemaja restaureerimisega. Käesoleval aastal sai taastatud palvemaja põrand, mida nautisime juba palvemaja 196. aastapäeva tähistamisel. Tõsi küll, vanu laudu õnnestus säilitada vaid ühe kolmandiku osas.

Minu mure aga seisneb selles, et kahjuks ei piisa vaid põranda restaureerimisest, et meile armas palvemaja võiks veel kaua kesta. Vaja on töödega edasi liikuda. Koguduse suur unistus on, et väärika palvemaja väärikat 200-ndat aastapäeva oleks võimalik tähistada juba täielikult restaureeritud hoones. Esimesed sammud selles suunas on ka juba astunud. Kulutused, mis selleks tuleb teha, on suured. Vajame igäihte abi, et meie koguduse suur ühine unistus saaks täituda. Nii nagu ligemale 200 aasta eest andis iga ümbruskonna talumees

oma osa palvemaja rajamiseks, nii saame täna meie anda oma osa palvemaja restaureerimiseks.

Mina arvan, et mineviku eest saame olla tänulikud ja tulevikku vaadata lootuses, kuid tänases tuleb anda oma panus.

Taevane Isa on teinud selle võimalikuks, et läbi hävingut külvava aja on jõudnud palvemaja tänasesse päeva. Tuletades meile meelde eelnevate põlvkondade tööd, vaeva ja palveid, et ka meie saaksime Jumala Sõna kuulda, omaks võtta ja seeläbi päästetud saada. Meie ei tohi seda sidet katkestada.

Olen küsinud Jumala käest, kas see on Tema tahtmine, et me tegeleme Hageri Mäeküla palvemaja restaureerimisega. Palusin, et Isa saadaks mulle vastuse loosungiraamatu septembrikuu loosungiga. Ma avasin selle ja lugesin: „Ole vahva ja tugev, ära karda ja ära kohku!“ (1Aj 22,13) Isegi praegu, seda meenutades ja kirjutades, tulevad külmavärinad peale. See sõnum oli nii selge ja tugev. Ma loodan, et see teadmine julgustab ka Sind, kes sa seda loed, oma otsust tegema ja panust andma. Ma loodan, et koos saame oma ühise unistuse teoks teha. Jumal on meiega! Meie igatse võimalus on Teda kiita, tänada ja oma lootused Temale panna – Tema poole palvetades.

Oma rahalise annetuse saad teha Hageri koguduse arveldusarvele.

Saaja: EELK Hageri kogudus

Arveldusarve nr: EE311010802003930006 (SEB)

Selgitus: Palvemaja heaks

Koos jõuame rohkem.

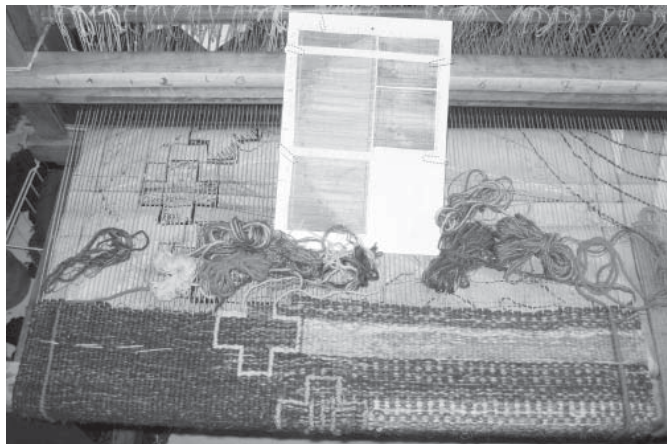
Liturgilised gobeläänid on valmis

Jüri Vallsalu

Jõulude ootuses on hea tõdeda, et sõna saab lihaks, mõte saab teoks, idee nähtavaks reaalsuseks.

Nii on see võinud sündida ka Hageri koguduses. Meie ilus plaan, saada kirikule uued liturgilised altari- ja kantslikatted on teoks saanud. Käesoleval aastal valmisid viie liturgilise värvi hulgast viimased, mustad gobeläänid. Lõikustänupühäl pühitses peapiiskop Andres Põder kõik veel pühitsemata vaibad kiriku kasutusse.

Kõige selle eest olgu öeldud eriline tänu vaibakunstnik Ehalill Hallistele. Vaipade suur hulk, kokku 15 vaipa, on aukartust

äratav ja kahtlematult väga suur ettevõtmine. Kunstnik tegi selle töö praktiliselt tasuta, sest raha, mida oli võimalik talle töö eest maksta, kattis kinni ehk ainult materjali väärtuse. Hoopis suurem on aga nende vaipade kunstiline ja lugu jutustav pool. Siinjuures tahan eriliselt esile tõsta Ehalille oskust sobitada vaibad altariga, mille keskel on suur maal ristilöödud Kristuse kujuga. See ei ole loojale just kerge ülesanne. Kuidas leida tasakaal, et sünniks tervik? Ehalill on selle tasakaalu leidnud ja pannud vaipadesse oma sügava elutunnetuse.

Liturgilised vaibad kannavad kunstniku antud koondnimetust Sanctus. See on väga kõnekas. „Sanctus“ on ladina keeles „püha“ ja sellega märgistatakse ennekõike missa e. jumalateenistuse kõige tähtsamat hümnit: „Püha, püha, püha on meie Jumal, me Issand Seebaot. Taevas ja maa, taevas ja maa on täis Tema au ...“

Seda hümnit laulab kogudus, kui valmistub vastu võtma armulaua sakramenti. Inimene ei suuda kirjeldada Jumala suurust, ta saab aga anda Jumalale au. Ehalill on seda teinud väga ilusal kombel.

Kunstniku loodut ei saa õieti sõnadega edasi anda. Seda peab ise nägema ja korduvalt nägema, et tekiks looduga oma suhe. Toon aga ära mõned faktid ja leiud.

Esimesena valmisid rohelised vaibad. Vaipade esitlus ja pühitsemine toimus koos äsjarenoveritud oreli pühitsemisega 2011.a. septembris. Altarivaibal on keskel

kohal Kristuse monogramm ja kahel äärel Jeesuse toitmiseme elemendid, viis leiba ja kaks kala. Kantsli vaibal on Püha Vaimu sümbol, laskuv tuvi.

Rohelised katted on kasutusel kirikus nn. pühadeta ajal. See on küllaltki pikk periood, mil ei pöörata tähelepanu niivõrd Jeesuse ühele või teisele eluloolisele seigale, vaid jumalasõnale kui vaimulikule toidule. Oluline on, et laud oleks kaetud ka siis, kui me omalt poolt oskame anda ainult viis leiba ja kaks kala.

Teisena valmisid 2012.a. ülestõusmispühadeks valged vaibad. Valgus on meile kõigile väga oluline teema. Valguse juurde kuuluvad aga paratamatult ka varjud. Nii heidab ka küünlaleek varju suurema valguse ees, rääkimata inimlikust valgusest ja valguse tunnetusest. Kunstnik on valge värvi erineva tonaalsusega loonud meeliülendava jutustuse Kristusest ja Temas olemisest - jõulutähele, viinapuule ja kirkastatud ristile mõeldes.

Kolmandaks valmisid 2012.a. advendiks violetsed altari- ja kantslikatted. Violetne on enesesse vaatamise, paastu ja meeleananduse värv. Altarivaibal saavad kokku väga erinevad lood. Kui arvestada, et altarimaalil on ristilöödud Kristuse kuju, siis saab poolkaart selle all pidada küll Kolgata künkaks kui ka vikerkaareks. Vikerkaar teatavasti on Vanas Testamendis veeuputusloo juurde kuuluv Jumala armu sümbol. Jumal on Jeesuses Kristuses meile olnud armuline. Eriti kõnekaks teeb altarikattel oleva vikerkaare see, et see koosneb paljudest väikestest ristidest, millistel igaühel on oma valgusekiir. Jumala valgus ja armulikkus ei lämmata inimest tema isikliku valgusega, rõõmu ja kannatusega. Teema kordub variatsioonides nii kantsli kui lugemispuldi katetel.

Neljandaks valmisid 2013.a. nelipühadeks punased katted. Punane on pühitsuse ja usutunnistuse värv. See on ka armastuse ja vere värv, meenutamaks andumust ja märtrite

verd. Püha Vaimu teemale on seekord lähenetud Vana Testamendi näidete varal. Altarivaiba keskosas on põlev põõsas, mis ei põle(nud) ära, mida Mooses tõttas vaatama. See kohtumine Jumalaga tähendas Moosese elus suurt muutust. Lammaste karjast sai inimeste karjane ja rahva juht teel töötatud maale. Äärtel on kaks rõngas- ehk päikeseristi. Juutlusele ja kristlusele eelneval ajastul tunnistati ja austati Egiptuses päikeseristi, astroloogilist kultuse sümbolit. See sümbol on aga tuntud ka kristluses, sümboliseerimaks Jumala täiust, mille keskmes on Kristuse rist. Selliseid rõngasriste leiame isegi Hageri kiriku aiast. Püha Vaim uuendas maa näo, vana sai uueks. Kantslikattel on aga kujutatud tuvi halja õlipuuoksaga. Sümbol pärineb taas veeuputusloost, mis on samuti viide Jumala Vaimu juhtimisele.

Viimasena valmisid tänava, Suureks Reedeks, mustad katted. Must on teatavasti surma ja leina värv. Nendel katetel on "tegevust" kõige vähem aga tähenduslikkust seda rohkem. Kantsli ja lugemispuldi katetel on mustal taustal vere värvi punakaspruun Kristuse monogramm. Ainult Kristusel on meevald surmas, Tema on surma võitja. Altarikate jääb suure ristilöödu pildi alla, seal ei olnud mõtet antud teemat korrata. Altarikattel on sügaval mustal taustal üksikud väikesed, teisi liturgilisi värve meenutavad, "valgussähvatused". Seal kus leiname, saame ometi meenutada varem kogetud ilusaid hetki. Need sähvatused on nagu elustavad valguskiired, mis murravad sisse. Valgusest oli juttu juba eespool. Tulge kirikusse!

Suurepärane kunstniku töö on pühaduse tunnistuseks. See ei ole mõeldud muuseumis eksponeerimiseks, vaid üheks osaks meie elust.

Intervjuu Ehalill Hallistega

Ehalill, nüüdseks on kõik altari- ja kantslikatted valminud ja ka peapiiskopi poolt pühitsetud.

Kuidas, milliste mõtete ja tunnetega, meenutad kogu loome- ja tööprotsessi? Oli see kuidagi teistsugune?

Oli küll mõnevõrra teistsugune. Juba seetõttu, et ma pole kunagi varem nii mahukat seeriat vaipu kavandanud-teostanud. Üldiselt reastuvad nn näitusetööde tegemine, mõnikord ettetulevad tellimustööd ja Tallinnas Lühikese Jala Galeriis näitus-müügiks vahelduvad väheldased gobeläänid. Kutseid isiknäituste korraldamiseks koos pakutava transpordi ja ülespanekuabiga on ka mõni kord aastas. Siis veel tööde ümberkomplekteerimine mõne ruumi kaunistamiseks pidulikuks puhuks. Hageri kirikuvaipade loomisega paralleelselt kavandasin-põimisin ka oma juubelinäituse (65) „Läte“ etnograafilise ainesega vaibad. Näitus toimus 2013. aasta sügisel Tallinnas Vabaduse galeriis. Seetõttu ei jõudnudki 2013. aasta lõpuks, surnute mälestamise päevaks, valmis viimast – musta – vaibakomplekti. See valmis tänavu Suureks Reedeks. Ju nõnda oligi ette antud: selles komplektis on mingi paralleelne sugestiivsus: vormilt-kavaliselt pigem disainilik, sisujutustuselt hingeline ja piireületav nagu loomisluhu...

Millise pilguga vaatad pühapäeviti kirikus oma loomingut?

Kui kirikupingis teenistuse ootel, kõrvus veel kellakuma, vaibad üle vaatan, olen vaikselt nõus – ka hetkel, uuesti alustades võiksin teha nii. Palju aimest sai läbi uuritud ja valik kavandamiseks oleks võinud olla teistsugune. Aga nii, nagu meid on loodud Looja sarnasteks, oleme me kõik siiski näolt ja loomult varieeruvad. Hageri kiriku vaibad sündisid kõrgelt antud ideede ja minu kui teostaja koostöös.

Hea on mõelda, et kogu sellel, 3,5-aastaselt, vaipade valmimise ajal ei tulnud tõrget, et järgmise komplekti alustamiseks pole õiget „häälestust“, s.o. tunnet, et seda, just seda tahan teha. Oli kindel, tore tunne alustada hea asjaga ja etteteadmise, et vaibad tulevad kindlasti ka ootuspärased. Alati see nii ei pruugi olla ja ei olegi...

Hageri kiriku vaipadega (neid on ju kokku 15) oli minuga alati rahulik tööõõm ja mingi mahe tänutunne kuni lõpuni, kui käärid käes, valmimishetke ootel, vaipa teljelt eemaldama asusin. Laotasin viimistlemata altarivaiba maha ja hoomasin samas teda juba kirikuruumis, pühakojas, milles ma ennast nii hästi tunnen...

Tean, et raske on võrrelda oma lapsi, milleks Sulle kindlasti ka Su vaibad on, aga küsin siiski - kas mingi komplekt on kuidagi eriliselt armas ja südamelähedane? Miks?

Ei oskagi öelda – eks ema armastab oma lapsi ka ühtmoodi, kuigi see on ehk kohatu võrdlus.

Musta komplekti puhul on mitmed mu kolleegid hinnanud selle teema lahtimõtestamise nappi vormi ja tajutatavat

sügavust, mitmeplaanilisust. Mitu meie koguduse liiget tulid ka seda mulle ütleva – tänan neid südamest.

Punase komplektiga oli kõige enam tööd – lisasin põlevale põõsale tikandipanuseid, et see tõuseks tsentris esile kahe jõulise muistse rõngasristi vahel. Ikka vähe! Jumala Vaimu sümbol peab ka sellises villases ja materiaalses asjas, nagu altarivaip, olema kirgas ja kustumatu. Lisasin valged õied, leegikuma piirid, leekide vertikaalid – see lisas küllust ja tonaalsuse astmeid, mida puna-punases alusgobeläänis lihtsalt ei saanud koheselt vaibasse põimida. Kirikunoored (ei tea kes?! Tänan!) panid pildid Facebooki üles ja kolleegid saatsid õnnitlusi. Hageri kiriku punane tõi mulle ka aastaauhinna Eesti Tekstiilikunstnike Liidult: „Aasta Tekstiilitegu 2013“. Sama komplekt kutsuti kaunistama ka 2015. aastal ilmuvat ulatuslikku erialakataloogi „Tekstiil 100“.

Roheline komplekt toob ikka ja jälle silme ette Hageri lillerikkad põllud ja teeääred, mida ma jalgrattasõitjana nii väga naudin. Meie silm näeb värvi ja tunnetab pool- ja alatoone. Kirikuaasta roheline sümboliseerib elu ja lootust, meie vaimuilma tagapõhja. Looja loodu kirikus ja kordumatus väreleb värvepillavas rohelises.

Violetne on igavikumeelne. Advendiaeg ja jõuluoetus. Kõik kauge on lähedal ja violetselt ristidekaarelt vilguvad mälestuste märgid ka minu kallitele kadunutele, olen mõelnud. Mõttejõul tuleb kauneid pilte silme ette: kauges metsatalus pühapäeval jutlust lugev vanaema ja mina vanaisaga teda kuulamas... Seinal raamitud pilt Kristusest ja teisel seinal vineerist saetud ja armsalt ülemaalitud käharpäine ingliske...

Valge – üllas pidulikkus, rõõm, puhtus, valgus. Meenuvad vanaema lauldud read taevariigi pärlitest värvakaartest... Kavandades seda komplekti meenus, kõikvõimalikke muid allikaid taandades-tasandades, just see... Eks me kõik ole pärit oma lapsepõlvest.

Kevadel, esimesel nelipühäl, anti Sulle üle EELK aukiri. Milliste tunnete ja mõtetega selle vastu võtsid?

Juba see päev, Nelipüha, 8. juuni, oli eriline. Olin oma kirikus Hageris teenistusel - kuulasin õpetajat, orelit ja silmitsesin otsekui kõrvaltvaatajana punast vaibagrüppi. Päike valgustas aknavittraažide värve ja võimendas neid kirikuruumi ja vaipadele. Teenistuse lõppedes silmasin kirikuesisel hulganisti uusi kirikulisi - Saku leerilapsed tulid leeriohustamisele, sain hiljem teada. Paari tunni pärast Tallinna Toomkirikusse tänujumalateenistusele sõitsin õpetaja Jüri Vallsalu autoga. Õpetaja jättis Saku leerilapsed õnnistamispäeva isekeskis lõpetama, et olla minuga kaasas minu suurpäeval. Toomkirik oli kirikulistest tulvil, väga palju oli noori inimesi. Öhkkond tänujumalateenistusele omaselt pidulik-ootel, samas rahuküllane. Olin sellisele sündmusele kutsutud ju esmakordselt. Päevakohase avapalvuse järel said järjepanu tunnustuse mitukümmend kirikutööle panustanud

inimest. Nii ka mina. EELK peapiiskop Andres Pöder tänas kätktpidi ja tunnustas vaipade kirkaid värve sooja sõnaga (kuidas tal küll kõik meeles oli!). EELK aukirja andis üle EELK kantsler Urmas Viilma. Ma olin nii liigutatud, ometi kord olen ajanud täiesti õiget asja. Nüüd taas ja taas autasustamise pilti vaadates kogen kõike uuesti. See oli midagi enam kui eales varem tänamiste ja tunnustuste puhul. Midagi osadusest, mille nimel ei ole võideldud-võisteldud, vaid mis on antud ja juhitud kõige kõrgemalt.

Suvel oli Sul veel üks eriline päev - liitusid kogudusega leeriõnnistamise kaudu. Mida see Sinu jaoks tähendab?

Minu karakteris on nukrust. See on heaks taustaks tänuemelele, kuid siin imekaunis kui ka asises maailmas ei peaks norutama kui otseselt midagi kaevata polegi.

Vaipade valmimisjärgus käisin kirikus mõõte proovimas ja muidugi suhtlesin tihedalt õpetaja Jüri Vallsalu ja juhatuse esimehe Agu Kaljustega. See suhtlus oli mulle rahulik ja soe. Kirikus köitis ikka enam minu tähelepanu altariruumi laekaarel olev kirjarida Matteuse evangeeliumist: „Tulge minu juurde kõik, kes te olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise“. Aina enam meeldis mulle Hageri kirikus. Pühakoda oma küünaldesäras oli tõeline rahuruum ja minule meeldis seal - hingel oli hea.

Kui viimase (musta) vaibakomplekti valmis sain ja seda Suurel Reedel kirikuruumis esmakordselt esitleti, olin juba leerikooli registreerunud. Peale ülestõusmispühi igal laupäeval kogudusemajas kooskäiv leerikool oli heaks teerajajaks minule kui seni väga kirikumeelsele, kuid mitte kogudusse kuuluvale inimesele. Seal sain kinnitust, et Jumal on müsteerium ja samas ainus, kellele lõpuni loota. Kümne käsu ja sakramentide seletus oli mulle samuti, kui nn väljasttulnule, vajalik.

13. juulil õnnistamise päeval oli imeilus ilm. Jalgrattainimesena startisin pisut varem tavalisest, et kogudusemajas end

varakult leerikaaslastega koos teenistuseks valmis seada. Loodusvaated, mis Kohila-Hageri teel avanevad, on meeltes salvestatud, aga alati noored - pakkusid meeleolule vastavat kirkast rõõmu. Ja äkki - rattakett maas! Nuta või naera, seda pole varem juhtunud. Mida küll teha... Kõndisin siis pool kilomeetrit ratas käekõrval Hageri poole, autod vuhisesid mööda. Juba nutt kurgus, et hilinen ehk elu senini kõige tähtsamale teenistusele. Siis aga, kiiver peas, ligineb rattal poisike teisel pool teed. Hetk, ja autodevoo vahel olin üle tee ja kuulsin end ütlevat: „Tere, palun aita mind. Mul tuli rattal kett maha ja ma jään hiljaks leeriõnnistamisele.“ Kena blond sinisilmne umbes 10-11 aastane poiss vaatas lahkelt-asjalikult mind ja mu ratas ja sõnas: „Saab korda“. Tõstsin väheke tagumist ratas ja väikesed osavad näpud toimetasid keti paigale. Täna ja niiskete silmadega õnnistussõnu pomisedes vaatasin väikesele abilisele järele. Ei taibanud nimegi küsida, et näiteks vallalehes tänada. Inglise meie, inimeste ilmas või kuidas...

Jõudsin õigeaks ajaks teiste juurde kogudusemajja. Küürisin kiiruga õliseid käsi, sest olin ju ise ka püüdnud end aidata. Riietusin valgesse ja nii me rivis kirikusse leeriõnnistamisele läksime. Olin kõige vanem, aga see on vaid märkuse korras öeldud. Kirikuga liitumiseks on iga vanus õige. Arvestades, kuidas asjaolud ja ajad on minuealiste eluaega vorminud. Teenistus oli liigutav. Pühaliku puudutusega. Õnnistamine ja selle päeva eriline valgustus ei unune kunagi. Koguduse liikmed täitsid mu süle lilledega. Õnnitlesid, õnnistasid mind ja tänasid vaipade eest. Need soovid ja tähelepanu oli nii liigutav, et neid ridu kirjutades tõmbub silme eest uduseks. Täna Teid kõiki, kes Te minu leeripäeva kaunistasite ja kelle hulka ma sestpeale kuulun.

Ja tänuga meenutan ka õpetaja Jüri Vallsalu telefonikõnet 2011. aasta lõikavkülmal jaanuaripäeval ettepanekuga Hageri kiriku altari ja kantslikatete loomiseks. Sealt ju kõik algas...

Interjuueeris: Aivi Sepp

Foto: Arne Mänd

Jätkukoolitus „Paarisuhte ehituskivid“

Silja Lepik

18. oktoobri hommikupoolikul kogunesime kogudusemajja, et alustada „Paarisuhte ehituskivide“ sarja teise koolitusega. Vaatamata samale ajale sattunud teistele üritustele oli osalejaid siiski üllatavalt palju, kahekümne ringis. Rõõm oli tõdeda, et lõviosa seltskonnast moodustasid „noored“ koguduseliihmed - leerilapsed. Oli osalejaid ka väljastpoolt kogudust.

Nagu ka koolituse nimest võib välja lugeda, võttis seegi kord koolitaja Pia Ruotsala koolituse aluseks ühe klotsimaja. Sümbolsest kujutab maja suhet tervikuna ning klotsid, millest maja koosneb, erinevaid tube selles majas, nagu emotsioonid, konfliktid, pühendumine, armastus jne. Neisse „tubadesse astudes“, tekkis väga palju mõtteid ja ka küsimusi – nt kuidas paarisuhet mõjutavad sõnad, teod, usaldus ja andustus? Kuidas jääks armastus suhtes kestma?

Lisaks põnevatele näidetele elust ja koolitaja enda kogemustest, oli võimalus ka paarivestluseks. Sai aktiivselt kaasa mõelda ja lähtuvalt omaenda hetkeolukorrast arutada ja kuulda, millised võimalused erinevate olukordade lahendamiseks on.

Koolitaja Pia Ruotsala on igapäevaselt tegev EELK Perekeskuse juhataja ja perenõustajana ning ta juhhib ka emade tugigruppi Tallinnas. Pia on töötanud kriisinõustajana ning kokku puutunud perevägivald ja koolikiusamisega kui ka lahutusest tulenevate probleemidega laste elus. Samas on Pia avatud kõigile inimesele muredele ning ta usub, et terapeutiline vestlus tervendab meid ja meie suhteid.

Koolitussarja toimumist Hageri koguduses toetavad Eesti Kirikute Nõukogu, EELK Perekeskus ning Hageri kogudus.

Sakus „Aarete jahil“

Silja Lepik

Sellesuvine Hageri perelaager leidis aset vahetult enne jaanipäeva ja seekord hoopiski Talu laagrikeskuses Sakus.

Kolme päeva jooksul osales laagris kokku pea 40 inimest, sealhulgas nii pühapäevakoolilapsed ja nende vanemad, kuid ka kõik teised koguduseliihmed olid oodatud.

Kindlasti mäletatakse veel siiani käesoleva aasta juunikuu erakordselt jahedaid ilmasid, mistõttu olid ka perelaagrisse tulnud varustanud end tunduvalt paksemate riietega kui tavapäraselt aastaajale kohane. Õnneks on laagrikeskuse peamajas korralikud ööbimistoad ja suurem osa olid sellega ka juba arvestanud. Oli ka neid, kes valisid ööbimise kämpingumajas. Igal juhul ei pidanud keegi külma tundma ja pelgama, et ainuke võimalus on jääda telki ja ennast kõrgete miinuskraadide jaoks mõeldud magamiskotis kuidagi soojas hoida. Sellest hoolimata ei lasknud laagrirahvas end ilmast heidutada, sest kauaoodatud laager oli ju viimaks kätte jõudnud ja taaskohtumisrõõm suur.

Kogu laagrit läbivaks teemaks oli valitud – „Aarete jahil“. Otsitavateks „aareteks“ olid kujundlikult erinevad inimväärtused nagu armastus, ausus, andustus, abivalmidus ja erinevad suhtlemisoskused ning väärtushinnangud, mida vajame nii perekonnas kui ühiskonnas.

Teemaga seondult toimusid piiblitunnid lastele ja vestlusringid täiskasvanutele. Samuti olid teemakohased ka muud ettevõtmised nagu meisterdamised, maastikumängud, lõkkeõhtud ja palvused.

Lisaks meie tublidele pühapäevakooli- ja lauluõpetajatele, kes laagri erinevaid tegevusi juhtisid ja läbi viisid, oli laagrisse kutsutud ka paar väliskülast. Täiskasvanute vestlusringides arutati kasvatus ja vanemlikkuse teemasid koos Rapla Vabakoguduse pastor Matthew Edminsteri ning EELK Perekeskuse perenõustaja ja koolitaja Lii Lilleojaga.

Jääb lootus, et laagris viibitud aeg innustab ka tulevikus osa võtma koguduse korraldatud perepäevadest ja laagritest, mis on läbi aegade avaldanud positiivset kristlikku mõju laagris osalenud peredele ning andnud võimaluse laste ja vanemate ühiseks kvaliteetseks ajaveetmiseks.

Osaliste mõtteid laagrist:

Ruben (7): Seal oli vaja mingeid kleipse otsida ühe kaardi peale, need olid aarded. Mulle meeldis, kui me tegime moosiga pirukaid lõkke peal. Kõige rohkem meeldis aga rahvastepalli mäng! Ja veel meeldis see, et ühe öö sain magada kämpingumajas.

Marta (10): Suur aaretejaht oli lahe! Väga meeldisid mängud, eriti rahvastepall. Aga aarete otsimine oli ka väga huvitav. Ja mõnuses kohas oli seekord laager.

Joel Ots: Küsisin **Mihklilt (6)**, et mis laagris meeldis.

Mihklile meeldis laagri maja ja oma tuba ning õues erinevad kiiged ja toredad mängud. Eriti meeldis Mihklile maastikumäng ja jõudes laagrist koju organiseeris ta öele Mirtelile (4) ja teistele lastele aarete otsimise maastikumängu.

Joonistas õue kaardi, peitis erinevad aarded ja kommid ning oli väga vaimustuses aarete otsimisest.

Laager oli tõeline koguduse perelaager, sest pakkus tegevust lastest vanavanemateni. Täiskasvanutele meeldisid loengud abielust ja laste kasvatamisest. Loenguid kuulasid huviga ka vanavanemad, sest said analüüsida ja mõelda tagasi oma

kogemustele. Sellised perelaagrid on mõnes koguduses nii populaarsed, et kohale tuleb enamik koguduseliikmeid. Kui Jumal lubab, siis toimub laager ka järgmisel aastal. Ootame rohket osavõttu, sest laager ühendab erinevaid generatsioone ja koguduseliikmeid.

Foto: Sigrid Põld

Immaanuel

Merle Liblik

*„Ennäe, neitsi jääb lapseootele ja toob ilmale poja, ja teda hüüetakse nimega Immaanuel“,
see on tõlkes: Jumal on meiega. Mt 1:23*

Hageri koguduse kammerkooril Lambertus on olnud käesolev aasta väga tegus ning põnev. Rõõmus meel on selle üle, et 30. novembril võisime esitleda oma uut plaati „Ülistus“, millele eelnes aktiivne salvestusperiood, CD ettevalmistamine ja töötlemine. Pärast plaadiesitluskontserti aga ei saanud hetkekski puhkama jääda, kuna ees ootas tihe ettevalmistus- ja proovide periood jõulukontsertideks.

Käesoleva aasta alguses sai kokku sündmuse nn tuumikgrupp - dirigendid Lehari Kaustel, Merle Liblik, Sigrid Põld ja Maarja Vardja, kes üksteisega oma mõtteid ning ideid tulevases kontserdist jagasid. Esmalt hakkasime mõtlema kontserdi repertuaari peale, milline on see muusika, mida ühiselt kontserdil ette kanda ning mis on see sõnum, mida soovime kuulajatele edasi anda. Igauks tõi koosolekutele kaasa oma ideed ning unistused repertuaarist. Kui tavapärast saame oma kooriga peamiselt esitada a cappella muusikat või laule mõne instrumendiga, siis seekord saime mõelda ja unistada suuremalt - võimalus koos musitseerida ka orkestri ning bändiga. Iga dirigent tõi koosolekule kaasa oma ettepanekud laulude osas. Kaasa võeti teiste hulgas ka laule, millest ammu unistatud, mida aga seni piiratud võimaluste tõttu pole saanud

ette kanda. Kokku sai imeilus jõulukava, kus kõlasid nii eesti-, inglise- kui ka saksa keelsed laulud. Seekordsel jõulukontserdil ei kõlanud traditsioonilised ning tuntud jõululaulud, vaid tööme publikuni uusi ning värsked imekaunid jõululaule. Kontserdi kava kokku pannes leidsime, et läbivaks teemaks on „Immaanuel“. Selles kaunikõlalises jõulukontserdi pealkirjas peitub töötus - Jumal on meiega.

Ainukordsed jõulukontserdid „Immaanuel“ toimusid 13. detsembril Tartu Pauluse kirikus ning 14. detsembril Tallinna Kaarli kirikus, kuhu oli kuulama tulnud sadu inimesi. Esinejate koosseis oli sel korral suur - 80-liikmeline ühendkoor, mille moodustasid: Credo-Allika kammerkoor, kammerkoor Lambertus ja Misjonikoor. Lisaks koorile oli suur rõõm musitseerida koos orkestriga Collegium Consonante ja Mihkel Metsala Bandiga. Kontserti ilmestasid suurepärased solistid: ingelliku häälega Hanna-Liina Võsa, südamliku esitusega Tiina Seppel, südant põksuma paneva lauluga Mikk Dede ja täiesti uskumatu vokaali tekitamisega James Werts. Igauks neist täitis just seda osa, mis neile imeliselt sobib! Kontserdi sõnalisel osas jagas mõtteid Hannes Võrno.

Soovisime muusika kaudu esile tõsta jõulusõnumi sügavaid ja igavikulisi väärtusi. Pöörata tähelepanu armastuse ja andestuse, rahu, lootuse, rõõmu ja südameheaduse algallikatele. Kontserdil võisime üheskoos kuulajatega kogeda isiklikku jõuluimet - armastuse puudutust.

Jõuluprojektis osalejate muljeid:

Rael: Lauldes kooriridades tundsin eelkõige suurt tänutunnet ja uhkust just armsate koorijuhtide Sigridi ja Merle üle! Nad tegid suure töö ära ja on puhas rõõm nende käe all laulda, nii selles projektis kui ka edaspidi.

Kindlasti aitas see projekt tuua ning luua jõulutunnet südamesse.

Silja: Kui meenutan neid imelisi kontserte, mis meil Tartu Pauluse ja Tallinna Kaarli kirikus toimusid, siis kõigepealt kangastub mulle valitud repertuaar. Lood, mis kõlasid, olid lihtsalt nii hingematvalt kaunid, et juba ainuüksi sellepärast oli täielik nauding seda projekti kaasa teha. Loomulikult ei saa öelda, et kõik tuli liiga lihtsalt ja muuseas. Nägime ikka partiidega vaeva, olid pikad proovid oma kooriga eraldi, siis teiste kooridega kokku ja lõpuks ka solistide ja orkestriga. Nagu alati suuremate ja aeganõudvamate projektidega, olen kohe alguses võtnud suhtumise, et kogu proovideks panustatud ja pere kõrvalt ohverdatud aeg tasub end mitmekordselt ära kontsertidelt tagasi peegelduva positiivse energialaenguga. Seda pikaks-pikaks ajaks jätkuvat edasiviivat jõudu ei oskagi sõnadesse panna. See on midagi erilist, mis iga järgmine kord paneb uuesti ja uuesti tahtma neid toredaid hetki jälle läbi elada. Ma usun, et kuulajagi sai kontserdilt jõuluootusajaks kaasa midagi erilist - sooja tunde südamesse ja soovi inimestele meie ümber rohkem headust ja positiivsust jagada.

Kätlin: Kontsertidele andis minu jaoks võimsuse ja suursugususe orkester ja bänd.

Tartu kontserdil läks Evelin Kõrvitsa lugu "Jõululaps, kus on Su ase?" nii hinge, et pidi pisaratega võitlema ja laulda korralikult ei saanud. Üldse kõlas see lugu kontsertidel minu arvates kõige võimsamalt.

Louise: Jõulukontserdid olid väga suurejoonilised ja huvitav oli olla osaline sellises suures projektis. Mulle väga meeldis, et saime koostööd teha nii teiste kooride kui ka orkestri ja bändiga. Kaks pikemat proovi koos teiste kooridega olid eriti vajalikud, kuna tundsin, et siis saime rohkem lauludesse süveneda. Alati on hea meel meie kahe rõõmsa ja tubli koorijuhi üle, kes saavad nii suure seltskonna juhtimisega imeliselt hakkama. Mõlemad kontserdid olid suur elamus ja ma tahaks kindlasti jälle osaleda, kui kunagi sarnane võimalus tekib.

Aivi: Oli tore osaleda suures kooris. See ühise loomise ja andmise rõõm oli võimas kogemus. Ja kuidas kontserdil tekkis eriline tunnetus, filing, nauding. Täna "kummitavad" juba kõik laulud:) Aga minule isiklikult tekitas kõige suurema elamuse "Jõululaps, kus on Su ase?" Mu meelest tuli selle laulu sõnum just alles kontserdil tõeliselt esile ja see läks korda nii lauljatele kui ka kuulajatele.

Sigrid: Peale pikka ettevalmistusperioodi, mis tähendas lauljate jaoks tunde kestvaid proove, korraldajate jaoks aga iga pisimagi detaili läbi mõtlemist, oli korraga 14. detsembri õhtul tunne, et kuidas see kõik ometi nii kiiresti läbi sai!? Tahaks veel ja veel ja veel...

Kontsert "Immanuel" Foto: Tero Ruotsala

„Ülistus“ – soome laulud eesti keeles

Sigrid Põld

Taas on meil Hageris võimalus rõõmustada! Kammerkoor Lambertus on saanud osaleda rahvusvahelises projektis – valminud on plaat „Ülistus”, millel kõlavad Soome helilooja Pekka Simojoki laulud.

Pekka Simojoki, üks Soome tuntumaid gospelmusikuid, on kirjutanud umbes 700 kristlikku laulu, millest enamus on tema kodumaal väga armastatud. Paljud tema laulud on tuntud ka Eestis. Pekka on sündinud misjonäride perekonda ning elanud mõned aastad oma elust Aafrikas. Seetõttu on tema muusikas palju Musta Mandri rütme ning vähem põhjamaist kargust ja melanhooliat. Siiski, kes soovib, võib leida ka Pekka loomingust minoorse alatooniga laule.

Projekt „Ülistus“ on aga tema viimaste aastate mõte ja teostus. Nimelt soovis ta kirjutada gospelmusikat ehk siis rõõmusõnumi-muusikat, mida lauldaks kindlasti bändi saatel ning solistidega sellises stiilis, et ka põhjamaine inimene võiks need omaks võtta. Enamasti tunneme gospelmusika all seda stiili, mis tuleb Euroopasse Ameerikast ja Austraaliast.

Kuidas kirjutada aga sellist gospelit mis meile sobiks? Pekka proovis. Kõige olulisemaks sai tekst ning sinna juurde lauldav ja meelde jääv meloodia.

2012. aastal ilmus „Ülistus“ soomekeelsena. Plaat sai nii populaarseks, et käesoleva aasta alguseks oli seda müüdnud üle 10 000 eksemplari. Ja see tõi endaga kaasa Soome kuldplaadi võidu!

2014. aasta märtsis ilmus sama muusikaga ka ingliskeelne plaat, mida on samuti müüdnud juba tuhandeid eksemplare. Kuidas see projekt Lambertuse juurde jõudis?

2013. aastal, kui valmis koori kolmas CD „Maa on nii kaunis”, osales selle tegemisel ka Soome Misjoniseltsi misjonär Tero Ruotsala. Tero töö Eestis on arendada kristlikku noortemuusikat, toetada noorte bändide tegevust ja läbi viia

erinevaid gospelmusika projekte. Jõulu CD-l kõlavad Tero kirjutatud bändiseaded.

Jaanuaris 2014 kohtus Tero Soomes Pekka Simojokiga, kes rääkis talle soomekeelse plaadi ülisuurest menust ning sellest, et peagi ilmub ingliskeelne plaat ja küsis Terolt, kas ta tahaks ette võtta plaadi väljaandmise Eestis? Esmalt tuleks laulud tõlkida, siis leida koor ja solistid ning tema omalt poolt annab tasuta kasutada saatefonod, mis kõlavad täpselt samamoodi ka inglise- ja soomekeelsel plaadil.

Nii tuligi Tero tagasi Eestisse soomekeelse plaadiga, küsis Lambertuselt, kas tahate veel ühe plaadi valmimises osaleda ning kui koor oli laule kuulanud ning otsustanud, et „tahame jah!”, läks suuremaks rabelemiseks.

Nädalaga oli lauludele tehtud esimene tõlge, mida korrigeerisime küll veel mitmeid kordi. Koor õppis oma osad üsna kiiresti, suvel salvestasime Hageri kirikus kolm päeva ning miksime Tallinna studios kooriosad kokku.

Solistide partiid salvestasime Helsingis ühes suures studios, milles tegutsemine oli omamoodi imeline võimalus nii solistidele kui produtsentidele.

Viimase lihvi ja kokku salvestamise tegi sügisel Soomes Tero vend Arto Ruotsala.

Mis on siis sellel plaadil teistmoodi või uutmoodi?

Kindlasti see, et tegemist ei ole järjekordse Lambertuse plaadiga, vaid projektiga, millesse Lambertusel oli võimalus oma osa anda.

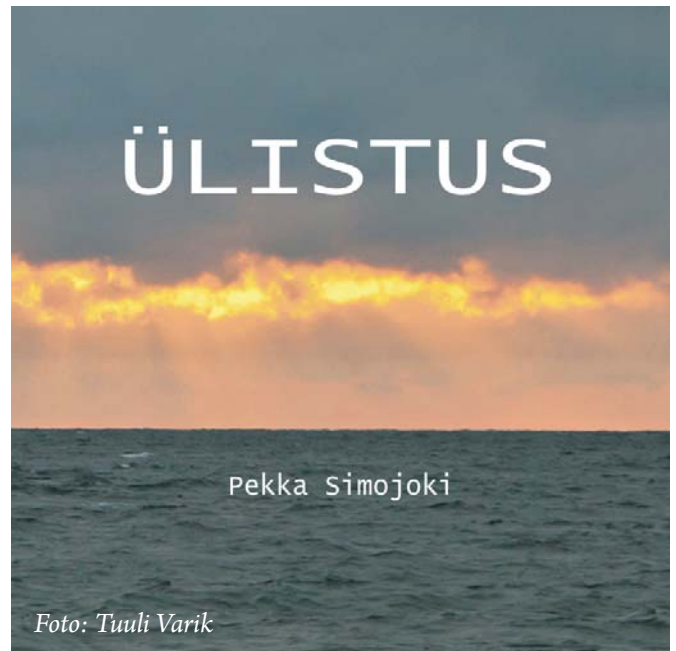
Samuti erineb selle plaadi muusika tavapärasest Lambertuse stiilist. Siiani oleme hoidnud pigem klassikalist ja konservatiivset koorimuusika joont, kuid nüüd „hüppasime libedale järele”, et proovida midagi sootuks teistsugust. Usume ise, et saime hakkama ja plaat on nauditav kuulata. Oma osa andsid selleks kindlasti solistid Jana Abzalón, Samuel Markus Reinaru ning meie oma koori lauljad Rael Jürriado ja Liis Mäesalu.

Kogu plaadi valmimine võttis aega 11 kuud, kuid see töö on olnud, vaatamata stressirohketele perioodidele, naudingut pakkuv. Oleme palju õppinud nii lauljate kui koorijuhtidena. Kuidas ikkagi laulda bändi saatel, kuidas arvestada solistidega, kui oluline on koori osa, kas koor on taustarollis või esiplaanil jne.

Oleme väga tänulikud, et Tero otsustas sellesse projekti kaasata just Lambertuse koori, mis andis meile võimaluse tegeleda kõige tavapärase kõrval millegi sootuks uuega. Rõõmustame, et meil on koori repertuaaris nüüd 10 uut laulu, mis kõlavad kõik ühtviisi suurepäraselt! Lemmikut on suisa raske välja valida.

Ja eriti tore on see, et mitte ainult meie ei saa neid laule laulda – need laulud on kaasa laulmiseks kõigile! Koos CD-ga ilmub ka noot, mida huvilised saavad endale soetada. Laulutekstid leiab ka plaadi juurde kuuluvast vihikust.

Plaati on võimalik osta Hageri kirikust, Logose ja Pauluse raamatupoest ning Misjonikeskusest.

Plaati saab osta Hageri kirikust, hind 10€.

Pidu, pidu – laulupidu!

Sigrid Põld

Just nii võiks hõisata nüüd 2014. aasta lõpul ja 2015. aasta algul.

Kammerkoor Lambertuse tihe töögraafik kevadperioodil tõi repertuaari Eesti Üldlaulupeo valik- ja segakoori laulud. Nende õppimine ei olnud „liiga lihtne” – pigem tuli teha pidevalt lisaproove ja laululaagreid, et vastu pidada maakonna ühisproovidele ja ettelaulmistele. Suure kergendusega hingasime lõpuks juuni alguses, kui anti teada, et kammerkoor Lambertus on oodatud laulupeole.

See oli nüüd kolmas kord, kui käisime kammerkooriga üldlaulupeol ja saime osa sellest tundest, mis tekib siis, kui tuhanded inimesed koos hingavad.

Arvan, et on väga oluline olla kirikukoorina teiste kooride hulgas, olla nähtav ning esindada oma kirikut.

Meeleolud ja meenutused sellest suurest laulmisest kestavad siiani. Ettevalmistuse raskused on tänaseks ununenud ning ilmselt võtame selle raske tee laulupeole taas viie aasta pärast ette.

Enne veel, juba 2015. aasta juuli alguses oleme minemas aga Tartusse, kus toimub Vaimulik Laulupidu. Ka selleks peoks tuleb palju harjutada ning ühisproovides osaleda. Suur rõõm on, et esimest korda on laulupeole minemas ka koguduse lastekoor, kes juba särasilmil oma laule harjutab. Nii saame seekord Hagerist Tartusse minna täiskooresseisuga – kammerkoor, segakoor, lastekoor ja pasunakoos. Võib öelda, et tegemist on kogu pere peoga, koguduse peoga. Oo seda rõõmu!

On ääretult tore, et Eestis on nii suur ja tugev laulukultuur, mis seob inimesi ning et ka kirikutes tegutseb nii palju koore, et on võimalik kokku panna mitmesajast lauljast ühendkoor.

Ootame kõiki kuulama Vaimulikku Laulupidu 4. juulil 2015 kell 17.00 Tartu Lauluväljakule.

Kindlasti on hea mõte osaleda ka teistel üritustel, mis sel nädalavahetusel Tartus toimuvad.

Tere tulemast Tartusse!

Koguduse esimese poolaasta kroonika 2014

13.07 Leeripäev. Leksioonid: Leerilapsed. Laulis kammerkoor Lambertus

20.07 Kolmanda pühapäeva kuulutustund – vastutaja perek. Mänd. Kõnelesid: Arne Mänd, Taavo Raun, Lia Kaljuste. Leksioonid: Aivi Sepp

27.07 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi Leksioonid: Henno Nurmsalu

02.08 Kontsert: suveõhtu oreliga. Sopran: Kaia Urb, mandoliin: Alina Sakalousskaya, orel: Kadri Ploompuu

03.08 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid: Arne Mänd

10.08 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid: Arne Mänd

17.08 Kolmanda pühapäeva kuulutustund – vastutaja perek. Lend. Kõnelesid: Ruben (alguspalve), Kristiina, Ranno, Elari. Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid: Aivi Sepp

24.08 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid: Arne Mänd

31.08 Leksioonid: Arne Mänd

07.09 Hageri kiriku 121. aastapäev. Leksioonid: Arne Mänd

14.09 Jumalateenistuse pidas Erkki Juhandi. Leksioonid: Aivi Sepp

20.09 Hageri palvemaja aastapäeva eelõhtu. Tund palvemajas 18.00. Mängis pasunakoos.

21.09 Hageri palvemaja aastapäev. 10.00 Piiblitund: Urmas Oras Tartu praostkonnast. 12.00 Jumalateenistus kirikus. Jutlustas Urmas Oras. Leksioonid: Arne Mänd. Muusika: Joel Ots metsasarvel, Mai Mänd orelil. Vahepeal kehakinnituseks tee ja võileivad. 15.00 Palvemaja aastapäeva koosolek. Kõnelesid: Kalev Kask, Lui Rimmelg, Ants Leedjärv, Marek Roots, Tanel Ots, Regina Sullakatko, Jüri Vallsalu Laulsid koguduse segakoos ja kammerkoos Lambertus, mängis pasunakoos

28.09 Leksioonid: Henno Nurmsalu

04.10 Puudevedamise talgud

05.10 Piiblitund. Leksioonid: Jüri Vallsalu. Laulis koguduse segakoos

12.10 Lõikustänapüha. Pühapäevakooli algus. Jutlustas

peapiiskop Andres Pöder, kes pühitses ka valminud altari- ja kantslikatted ning andis Arne Männile üle EELK Teeneteristi III järgu ordeni. Leksioonid: Regina Sullakatko

18.10 Paarisuhte koolitus Hageris

19.10 Kolmanda pühapäeva kuulutustund – vastutaja Silja Lepik. Kõnelesid: Tõnu Lend ja Arne Mänd. Kammerkoos Lambertus'e 21. aastapäev. Leksioonid: Juhan Põld. Laulis kammerkoos Lambertus.

26.10 Sügisene leeripäev. Leksioonid: leerilapsed, Jüri Vallsalu. Laulis segakoos, mängis pasunakoos. Külalised Soomest.

02.11 Piiblitund. Leksioonid: Margus Pootsmaa

09.11 Isadepäev. Ristimispüha. Laulis lastekoos. Leksioonid: Silja Lepik

16.11 Kolmanda pühapäeva kuulutustund – vastutaja perek. Liblik. Kõnelesid: Taavo Raun, Birgitte Flensburg. Mikk Liblik (palve). Leksioonid: Louise Flensburg-Lend.

23.11 Surnute mälestuspüha. Leksioonid: Tõnu Lend. Orelimuusika: Mai Mänd.

30.11 Esimene advent. Leksioonid: Aivi Sepp. Orelimuusika: Mai Mänd.

Kell 18.00 Pekka Simojoki eestikeelse plaadi „Ülistus“ esitluskontsert, kaastegev kammerkoos Lambertus, solistid ja bänd.

07.12 Piiblitund. Teine advent. Segakoori 40. aastapäev. Leksioonid: Regina Sullakatko. Laulis segakoos

14.12 Kolmas advent. Laulis Flora kammerkoos, dirigent Kaie Sauga

21.12 Neljas advent. Kolmanda pühapäeva kuulutustund.

24.12 Jõululaupäev. 16.00 laulab kammerkoos Lambertus, mängib pasunakoos; 18.00 laulab segakoos

25.12 Esimene jõulupüha. Laulab mudilaskoos

26.12 Teine jõulupüha. Kell 12 Heategevuslik jõulukontsert Kohila Mõisakooli toetuseks. Kell 16.00 Koguduse jõulupuu

28.12 Jumalateenistus.

31.12 Vana-aasta õhtu.

Märkus: Kui pole märgitud teisiti ja oli nn. tavaline pühapäev, siis toimus alati jumalateenistus ja jutlustas õpetaja Jüri Vallsalu. Orelil organist Mai Mänd.

TEATED

EELK Kirikukogu otsusega on **soovitat igaaastane LIIKMEANNETUS 1% INIMESE SISSETULEKUST NÄIDIS:**

Kuu sissetulek:	Liikmeannetus aastas:
100.-	12.-
200.-	24.-
500.-	60.-
800.-	96.-

* Igaastane liikmeannetus on koguduse liikme kohustus oma koguduse ees.

* Liikmeannetust on võimalik tasuda ka osade kaupa

* Liikmeannetust on võimalik tasuda sularahas koguduse kantseleis või pangauülekandega koguduse pangaarvele. Sularahaga tasumise puhul saab inimene sellekohase kviitungi.

* Koguduse pangaarve: SEB, a/a 10802003930006

* Pangas on võimalik teha vastav leping, et pank ise kannab liikmeannetuse kokkulepitud sagedusega kogudusele üle.

* Ülekandele tuleb märkida, kelle eest ja mis perioodi eest liikmeannetus tehakse.

* Liikmeannetuselt on võimalik saada järgmisel aastal maksuametilt tulumaksu osa tagasi. Kasutage seda võimalust.

* Vajaduse korral annab kogudus sellekohase tõendi.

Koguduse juhatus tänab kõiki, kes on oma annetusega kogudust toetanud.

LEERIKURSUSED

Kevad-suvine leerikursus algab igal aastal 1. laupäeval peale Ülestõusmispühi. Tunnid on laupäeviti kella 10-12 Hageri kogudusemajas. See leerikursus on mõeldud ennekõike koolinoortele. Leeripäev on juulikuul alguses

Sügisleer algab igal aastal septembri 1. laupäeval ja kestab novembri alguseni. Tunnid on laupäeviti kella 10-12 Hageri kogudusemajas. Leerikursusele kutsume ka neid, kes arvavad, et nende õige leeriaeg on möödas.

Jumalateenistused Hageris
pühapäeviti algusega kell 12.00

*

Jumalateenistused Sakus
pühapäeviti algusega kell 15.00

*

Iga kuu kolmandal pühapäeval 10.30 **kuulutuse tund** kirikus

*

Pühapäevakoolitunnid toimuvad Hageris alates Mihkkipäevast Emadepäevani iga kuu teisel ja neljandal pühapäeval algusega kell 12.00. kogudusemajas.

Info Lia Kaljuste tel: 56914663

Mikk Liblik tel: 53450486

Jumalateenistuse ajal saavad lapsed olla Kiriku Läänetiiva rõdualuses lastetoas

*

Koguduse segakoor
info Anne Maasalu tel: 53051981
Aivi Otsnik tel: 5163346

Koguduse kammerkoor "Lambertus", info
Sigrid Pöld tel: 5214339
Merle Liblik tel: 5545727

Koguduse lastekoor, info
Sigrid Pöld 5214339, Merle Liblik 5545727

Koguduse puhkpilliorkester, info
Joel Ots tel: 56622896

Muusikakollektiividesse oodatakse rõõmsalt kaasa lööma!

RAAMATUKOGU

Raamatukogu on avatud iga kuu 2. ja 4. pühapäeval enne jumalateenistust kella 10.30 – 11.45.
Suvel raamatukogu puhkab kuni oktoobrini.

Infolehe "Hageri Kirik" koostajad ootavad ettepanekuid ja kaastööd järgmise lehenumbri valmistamiseks.

Samas tänavad kõiki, kes käesoleva numbri valmimisele kaasa aitavad.

Lehe koostasid: Aivi Sepp (aivi.sepp17@gmail.com) ja Juhan Pöld (juhan.pold@gmail.com)

Küljendus: Aivar Kaseste. Trükkikoda: **KATARIINA** PRINT

EELK Hageri Lambertuse kogudus
Registr. nr: 80209464
A/a EE311010802003930006
www.eelk.ee/hageri, hageri@eelk.ee

Koguduse kantselei: Hageri kirikla,
Raplamaa 79701
Tel. 4836121 ja 56453660 (õpetaja)